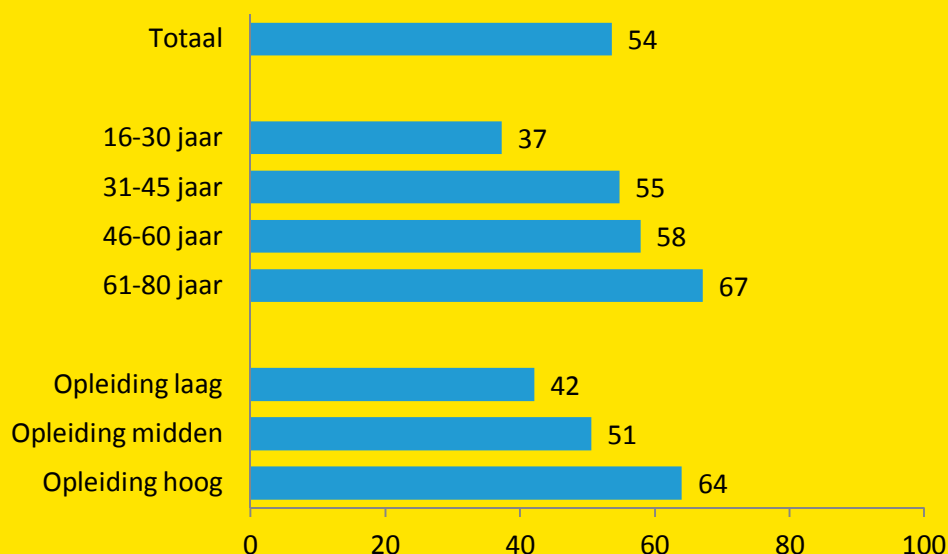

Figuur 1 Bekendheid olympisme, Nederlandse bevolking 16-80 jaar, in procenten^a

^a Gemeten met de vraag: "Bent u bekend met de olympische gedachte, ook wel olympisme genoemd, ook al is het alleen maar van naam?"

'A better world through sport'

Dit factsheet is ter gelegenheid van Olympic Day 2014 opgesteld en gaat in op de bekendheid van de olympische gedachte. Het IOC, 204 National Olympic Committees (NOC's) en 145 National Olympic Academy's (NOA's) communiceren dit gedachtegoed wereldwijd.

De olympische gedachte – kortweg olympisme - is volgens het International Olympic Committee (IOC) een universele levensfilosofie waarbij met de inzet van sport, cultuur en educatie harmonie tussen lichaam, geest en wilskracht wordt nagestreefd. Met de projecten die geïnspireerd zijn rond dit gedachtegoed streeft het IOC naar 'a better world through sport', zoals is omschreven in het [Olympic Charter \(pdf\)](#). Hierbij worden de krachten met derden gebundeld, zoals de Verenigde Naties.

Ruim helft Nederlanders kent olympisme

Ruim de helft van de Nederlanders (54%) is bekend met de olympische gedachte (figuur 1).

Onder ouderen geniet olympisme een hogere bekendheid dan onder jongeren. Bij de groep 16-30 jaar is de bekendheid 37 procent en onder 61-80 jarigen 67 procent. De bekendheid met olympisme neemt toe naarmate het opleidingsniveau stijgt. Reikt onder laag opgeleiden de bekendheid tot 42 procent, bij hoog opgeleiden is dat aandeel met 64 procent 1,5 maal zo groot.

Verder is de bekendheid onder sporters acht procentpunten hoger dan onder niet-sporters (56% versus 48%). Daarnaast zijn er verschillen tussen de seksen: het aandeel dat bekend is met de olympische gedachte is onder mannen (62%) hoger dan onder vrouwen (45%) (niet in figuur).

De bekendheid met olympisme onder de Nederlandse bevolking is in 2014 ongeveer gelijk aan het niveau van eind 2012 ([The story of London 2012 - pdf](#)) (na de Spelen in Londen), toen dit ook door het Mulier Instituut is gemeten.

Figuur 2 Associaties bij olympisme, Nederlandse bevolking 16-80 jaar die het gedachtegoed kennen^a

^a Gemeten met de vraag: "Welke woorden komen spontaan in u op als u aan de olympische gedachte (olympisme) denkt?" De grootte van de woorden verwijst naar de frequentie waarmee deze genoemd zijn: hoe groter, hoe frequenter aangehaald

Overwegend positieve associaties

Olympisme wordt volgens het IOC gekenmerkt door drie waarden, een motto en een spreuk. De waarden zijn 'excelleren, vriendschap en respect' en het motto is 'Citius, Altius, Fortius' (sneller, hoger, sterker). De spreuk luidt 'Het belangrijkste tijdens de Olympische Spelen is niet winnen, maar deelnemen; het essentiële in het leven is niet winnen, maar het leveren van goede strijd'. Het International Paralympic Committee (IPC) draagt vier paralympische waarden uit, namelijk moed, vastberadenheid, inspiratie en gelijkheid. Deze zijn bij dit onderzoek buiten beschouwing gelaten.

Ruim negen op de tien personen die bekend zijn met de olympische gedachte kunnen daar associaties aan koppelen. Gevraagd naar spontane associaties bij de olympische gedachte wordt door degenen die het gedachtegoed kennen vaak 'sportiviteit', 'meedoen is belangrijker dan winnen' en 'meedoen' aangehaald (figuur 2). Het merendeel van deze associaties strookt met de olympische waarden, het motto en de olympische spreuk.

Aan meer negatieve zaken wordt door Nederlanders die bekend zijn met het gedachtegoed veel minder vaak gerefereerd. Voorbeelden van genoemde associaties met een negatieve lading zijn 'doping', 'hoge kosten' en 'corruptie' (niet zichtbaar in figuur).

In vergelijking met het in 2012 uitgevoerde onderzoek zijn er in 2014 weinig veranderingen wat betreft associaties met olympisme.

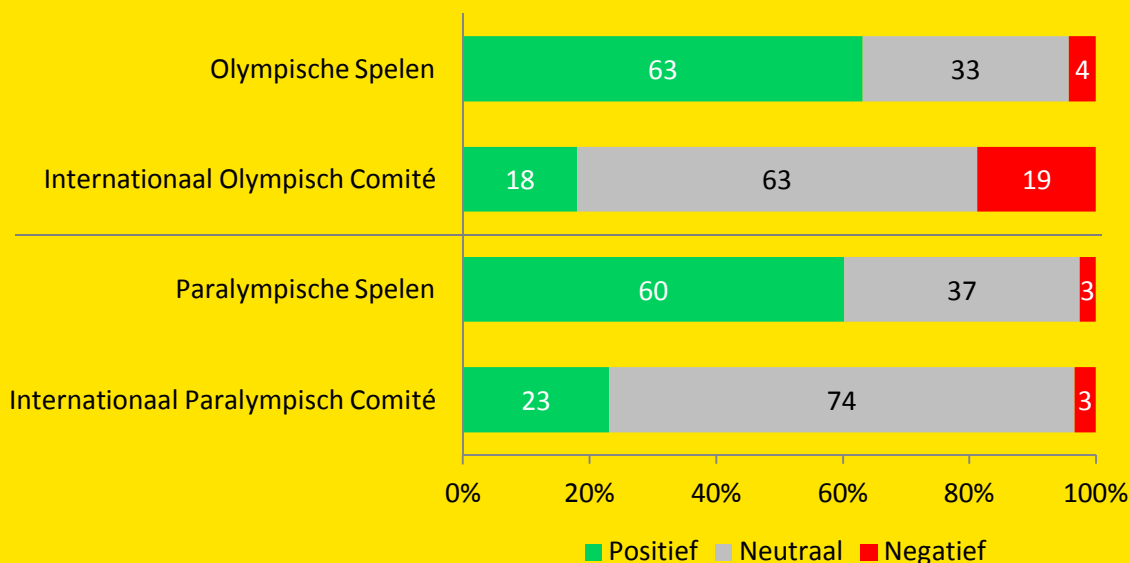
Verdeeldheid ten aanzien van IOC

De attitude van de Nederlandse bevolking tegenover de Olympische en Paralympische Spelen is positiever dan die ten aanzien van het IOC en het IPC (figuur 3). Voor de Spelen geldt dat (ruim) zes op de tien Nederlanders daar positief tegenaan kijkt en een enkeling een negatieve houding heeft. Een derde is neutraal.

Ten aanzien van het IOC is er meer verdeeldheid: circa één op de vijf Nederlanders (18%) is positief en een ongeveer even groot aandeel is negatief (19%). Bijna twee derde van de bevolking (63%) heeft een neutrale houding. Als dit beeld wordt vergeleken met resultaten van een onderzoek van het Mulier Instituut eind 2012 (na de Spelen in Londen) dan blijkt dat het bevolkingsaandeel met een negatieve attitude tegenover het IOC sinds 2012 iets is gestegen (19% in 2014; 14% in 2012), ten koste van het positieve aandeel.

Sporters zijn over zowel de Olympische Spelen als de Paralympische Spelen positiever gestemd dan niet-sporters. In vergelijking met niet-sporters houden sporters er ook een positievere attitude ten opzichte van het IOC op na (niet in figuur).

Figuur 3 Houding ten aanzien van Olympische Spelen, Paralympische Spelen, Internationaal Olympisch Comité en Internationaal Paralympisch Comité, Nederlandse bevolking 16-80 jaar, in procenten

De houding tegenover het IPC is positiever dan in het geval van het IOC: bijna een kwart van de Nederlanders (23%) heeft een positieve houding en een enkeling is negatief (3%). In vergelijking met de attitude ten aanzien van het IOC zijn er relatief veel neutraal gestemden.

Sotsji 2014 doet beeldvorming Rusland geen goed

De prestaties van de Nederlanders in Sotsji waren in vergelijking met eerdere Winterspelen goed. Tijdens de Spelen van Sochi behaalde het olympische team met 24 medailles een vijfde plaats in het medailleklassement (in Vancouver nog 10e met 8 medailles). De paralympiërs reikten in Sotsji tot een gedeelde veertiende positie in het medailleklassement met één (gouden) medaille (in Vancouver behaalden Nederlandse paralympiërs geen medaille).

De Nederlandse bevolking is gevraagd of de Spelen in het Russische Sotsji 2014 hebben geleid tot een positievere of negatievere houding ten aanzien van een zestal aspecten. Dit betreft de Nederlandse olympische sporters, de Nederlandse paralympische sporters, de Olympische Spelen in het algemeen, De Paralympische Spelen in het algemeen, Rusland en het IOC.

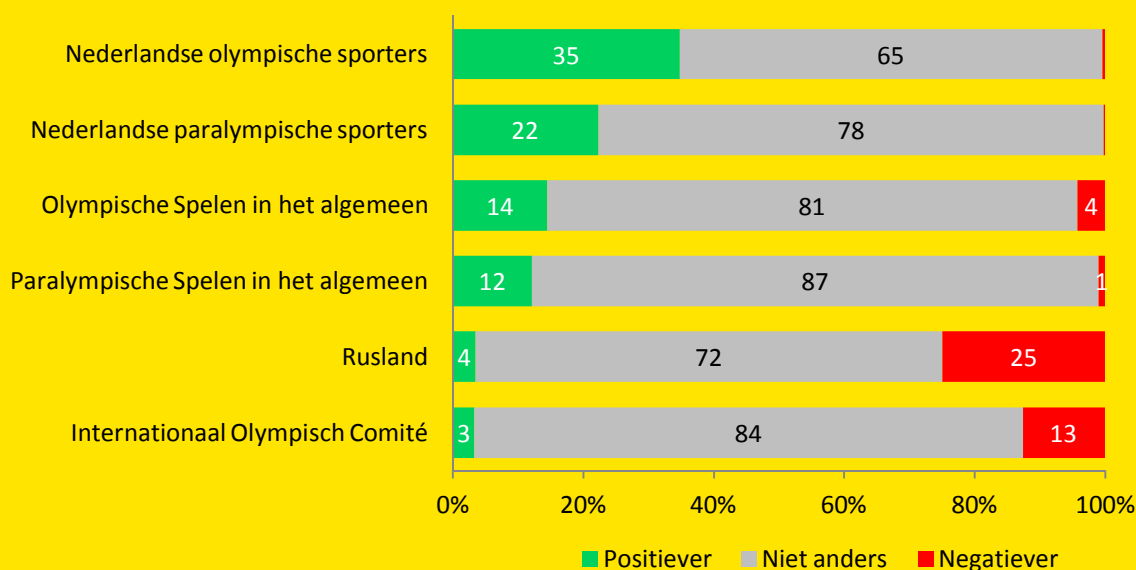
Sinds de Spelen in Sotsji is ruim een derde van de bevolking (35%) positiever gaan denken over de Nederlandse sporters en vrijwel niemand negatiever (figuur 4).

Wat betreft de Paralympische sporters blijkt dat ruim een op de vijf Nederlanders (22%) positiever is gaan denken. Een ruime meerderheid staat niet anders tegenover de Nederlandse sporters. Deze resultaten stroken met onderzoek dat in opdracht van NOC*NSF is uitgevoerd. Daaruit blijkt dat de prestaties van TeamNL door de Nederlandse bevolking met een rapportcijfer 8,8 worden beoordeeld en dat 80 procent van de Nederlanders trots is op die prestaties.

Ruim acht op de tien Nederlanders zijn niet anders gaan denken over de Olympische of Paralympische Spelen sinds Sotsji 2014. Degenen die wel hun gedachte bijstelden, gingen er vooral positiever over denken.

De attitude tegenover het IOC is de Spelen in Sotsji minder positief: sinds die Winterspelen is 13 procent van de Nederlanders negatiever over het IOC gaan denken (3% positiever). Ook Rusland heeft met de Spelen - die organisatorisch goed verliepen - bij Nederlanders geen goed visitekaartje afgegeven: een kwart van de Nederlanders is negatiever gaan denken over het land en de rest grotendeels niet anders. De hoge Russische overheidsinvesteringen kunnen daar debet aan zijn. Bijna acht op de tien Nederlanders (79%) vinden namelijk dat de investeringen voor de Spelen te hoog zijn geworden (niet in figuur). De discussies over boycots van de Spelen in 2014 zal ook het beeld van Rusland niet positief beïnvloed hebben, evenals de crisis in de Oekraïne.

Figuur 4 Positiever of negatiever gaan nadenken over aspecten sinds de Olympische en Paralympische Winterspelen in Sotsji 2014, Nederlandse bevolking 16-80 jaar, in procenten

Het Mulier Instituut is een onafhankelijke en landelijk opererende stichting gericht op de bevordering van de sociaal-wetenschappelijke kennisontwikkeling en beleidseffectiviteit op het terrein van sport en samenleving.

Het instituut voert fundamenteel en praktijkgericht onderzoek uit, monitort de ontwikkelingen op het terrein van de sport en organiseert bijeenkomsten en congressen om het debat over de sport te stimuleren.

Neem voor meer informatie contact op met Paul Hover
p.hover@mulierinstituut.nl

Mulier Instituut
 Postbus 85445
 3508 AK Utrecht
 T 030-7210234
p.hover@mulierinstituut.nl
www.mulierinstituut.nl

Conclusie

Ruim de helft van de bevolking is bekend met het olympisch gedachtegoed. Degenen die daar bekend mee zijn kennen daar overwegend positieve associaties aan toe die grosso modo corresponderen met de olympische waarden, het motto en de spreuk.

De attitude van de Nederlandse bevolking tegenover de Olympische en Paralympische Spelen is beduidend positiever dan die ten aanzien van het IOC en het IPC. Voor de Spelen geldt dat ruim zes op de tien Nederlanders daar positief en een derde neutraal tegenaan kijkt. Ten aanzien van het IOC is er verdeeldheid: ongeveer één op de vijf Nederlanders is positief en een ongeveer even groot aandeel is negatief. Bijna twee derde van de bevolking heeft een neutrale houding. In het geval van het IPC is dit beeld positiever.

Dat de Olympische en Paralympische Spelen een land ook in negatief opzicht op de kaart kunnen zetten, ook als deze organisatorisch goed verlopen zijn, bewijzen de Spelen in Sotsji.

Vrijwel geen Nederlander is positiever gaan denken over het gastland van de Spelen van 2014. Een kwart is er negatiever over gaan denken. Ook hebben de Spelen aan de Zwarte Zee niet bijgedragen aan een beter imago van het IOC in Nederland. Daarentegen heeft Sotsji 2014 wel mogelijk gemaakt dat TeamNL daar kon excelleren, hetgeen onder een substantieel deel van de Nederlanders heeft gezorgd voor een gevoel van positiviteit.

Bij de associaties met olympisme voeren positieve zaken de boventoon. Dat is bij de Spelen minder en daalt verder als het IOC en het IPC in oenschouw genomen worden. Een betere verbinding van het gedachtegoed met de Spelen en de organisaties daarachter zou een stap in de goede richting kunnen zijn.

Verantwoording

Dit factsheet is gebaseerd op data van het [Nationaal Sportonderzoek 2014](#). De resultaten zijn representatief voor de Nederlandse bevolking. MarketResponse verzorgde het veldwerk. Datacollectie vond plaats van 28 april - 12 mei 2014. 1.620 respondenten deden mee.